

STÖDMATERIAL

för arbetet med Stockholms stads webbaserade kvalitetsindikator – WKI - för förskola 2018

Kvalitetsindikatorn är en självvärdering av hur väl arbetslaget utifrån läroplanens uppdrag skapar förutsättningar för barnens utveckling och lärande.

- ett underlag i samlade arbetet för alla barns rätt till en likvärdig förskola av hög kvalitet

Framtaget före revideringen av förskolans läroplan 2018.

The screenshot shows the top navigation bar of the 'Kvalitetsindikator' web application. It features the Stockholm City logo on the left and the title 'Kvalitetsindikator' in the center. Below the title is a horizontal menu with five items: 'Introduktion' (highlighted in red), 'Självvärdering', 'Resultat', 'Åtgärdsförslag', and 'Admin'.

[Starta självvärdering >](#)

Så här går det till:

- 1 Självvärdering**
Kvalitetsindikatorns fem arbetsområden är uppdelade i kriterier som ni ska värdera er mot. Ni kan när som helst pausa och fortsätta senare.
- 2 Resultat**
När ni slutfört er självvärdering får ni fram ert arbetslags resultat och kan jämföra det mot resultat från tidigare självvärderingar inom vald period. Dessutom finns en analysida i syfte att ge utrymme för reflektion kring era framgångsfaktorer.
- 3 Åtgärdsförslag**
Baserat på självvärderingen får ni åtgärdsförslag. Ni väljer själva vilka ni vill arbeta med och kan även lägga till egna åtgärder. Tillsammans med resultatet från självvärderingen och er analys sammanställs åtgärdsförslagen i ett slutdokument.

[Länk till Kvalitetsindikatorn på Stockholms stads intranät](#)

Innehåll

Stöd materialet	3
Kvalitetsindikatorns antaganden	3
Kvalitetsindikatorn och läroplanen	3
Arbetet med kvalitetsindikatorn	4
Nivåerna i indikatorn.....	5
kvalitetsindikatorn i Kvalitetsarbetet	7
Beskrivning av arbetslagets förståelse av uppdraget och vanliga konsekvenser	9

STÖDMATERIALET

Detta material syftar till att förtydliga hur kvalitetsindikatorn är konstruerad, beskriva dess roll i kvalitetsarbetet och därmed både underlätta arbetet med självvärderingen och öka nyttan av den.

Målgruppen är de arbetslag som ska göra självvärderingen, för förskolechefer och den övergripande nivån på respektive stadsdelsförvaltning finns särskilda anvisningar.

KVALITETSINDIKATORNS ANTAGANDEN

Självvärderingen utgår ifrån att arbetslagets förståelse för uppdraget påverkar de förutsättningar som skapas för barnens utveckling och lärande. Övergripande handlar det om att gå från oreflekterade ställningstaganden till medveten reflektion där den egna praktiken i arbetet med läroplanen uppdrag kritiskt granskas mot forskning, vetenskapliga grund och beprövad erfarenhet. Innebörden i begrepp som kunskap och lärande ska i ökad grad konkretiseras.

Eftersom alla självvärderingsmaterial bygger på förmågan att ställa sin egen praktik i relation till läroplanens uppdrag är även bedömningen till stor del beroende av förståelsen av den hos de som gör värderingen. Större insikt hänger ofta samman med en ökad självkritisk granskning av sin verksamhet och av olika former för uppföljning och verksamhetsutveckling vilket kan leda till en lägre värdering.

KVALITETSINDIKATORN OCH LÄROPLANEN

Förskolans läroplan utgår från de konventioner Sverige ratificerat¹ och skollagen.

Läroplanen är tänkt att tolkas som en helhet även om den är skriven i olika avsnitt, den undervisning som ska ske i förskolan ska utgå från ett helhetstänkande kring värdegrund, omsorg, lek och lärande. Det innebär att även om indikatorns områden är hämtade från läroplanens område *Utveckling och lärande*, och förutsätter ett allt mer målinriktat arbete med dessa, så krävs det att man tar med även övriga delar av läroplanen för att bidra till helheten i lärandet enligt läroplanens intention och kunna värdera sitt arbete på högre nivåer.

Detta helhetstänkande är synliggjort genom att några viktiga aspekter från läroplanen och andra styrdokument, samt viss progression av dessa, har skrivits in i indikatorn. Det handlar bland annat om leken, utforskandet och det temainriktade arbetssättet, omsorgen, värdegrundsfrågor som de mänskliga rättigheterna, men även barns inflytande och föräldrars delaktighet. Dessutom har kvalitetsarbete och användandet av dokumentation skrivits in.

Viktiga aspekter (fetstil i indikatorn)

- Lek

---

¹ Barnkonventionen och konventionen om de mänskliga rättigheterna

- Omsorg
- Stöd utifrån behov
- Barns inflytande
- Föräldrasamverkan
- Mänskliga rättigheter
- Barnkonventionen
- Helhetssyn på lärandet
- Arbetsätt; utforskande och temainriktat
- Dokumentation / pedagogisk dokumentation
- Kvalitetsarbete

Samtidigt gör inte detta material anspråk på att spegla alla dimensioner och begrepp som läroplanen innefattar eller som är viktiga för barnen och får därför inte användas instrumentellt eller som en ersättning för att läsa läroplanen och andra styrdokument. Indikatorn är tänkt att ge en vägledning om de förutsättningar som behöver skapas för att främja barnens utveckling och lärande vilket inte förminskar värdet av aspekter som inte lyfts fram som exempelvis lyssnandet, vänskapen och lusten att lära.

Det pedagogiska uppdraget i indikatorn syftar i huvudsak på läroplanens område *Utveckling och lärande*. Det demokratiska uppdraget på läroplanens *Värdegrund och uppdrag*, området *Normer och värden* samt *Barns inflytande*. Samarbeta med föräldrar syftar på området *Förskola och hem*, kvalitetsarbete på *Uppföljning, utvärdering och utveckling*.

Arbetet med barnens övergång till skolans verksamheter berörs inte eftersom det inte är lika aktuellt för alla arbetslag. Den delen av uppdraget behöver ändå varje förskola arbeta med i utifrån läroplanen och i enlighet med de *Riktlinjer för övergångar* som finns i Stockholms stad.

ARBETET MED KVALITETSINDIKATORN

Inför självvärderingen ska alla i arbetslaget ha fått en introduktion i materialet och hur det är tänkt att användas. Som stöd för bedömningen behöver arbetslaget samla de olika underlag som finns i form av egen dokumentation och andra underlag som ger en bild av verksamhetens resultat och måluppfyllelse.

Bedömningen börjar på nivå tre för att se om kraven på den nivån uppfylls så att man kan gå vidare uppåt eller behöver ta ställning till om nivå ett eller två är mest lik hur arbetet fungerar på det aktuella området. För att självvärderingen ska göra nytta i kvalitetsarbetet och leda fram till rimliga prioriteringar och utvecklingsområden är det viktigt att bedömningarna grundas i de underlag som nämns ovan och görs så ärligt som möjligt.

När självvärderingen är klar ska arbetslaget analysera vilka framgångsfaktorer man identifierat som kan bidra till fortsatt verksamhetsutveckling.

Bedömning att något kriterium inte når upp till nivå tre kräver att arbetslaget tillsammans med ansvarig chef/ledare skriver en handlingsplan som beskriver hur man ska säkerställa att verksamhetens kvalitet höjs utifrån läroplanens krav.

Även om verksamheten på ett område når upp till nivå tre förväntas alla arbetslag sträva efter att utveckla sin verksamhet och då göra en bedömning och beskrivning av vilka utvecklande åtgärder som bäst bidrar till verksamhetens utveckling. En bedömning på nivå 5 innebär att arbetslaget bör se över hur den höga kvaliteten kan bibehållas.

Den sammanställning av bedömningar, framgångsrika områden, eventuella handlingsplaner och utvecklingsområden som produceras av verktyget bör kommuniceras till förskolechefen som ger sin återkoppling. Sammanställningen blir även ett flexibelt material i det fortsatta utvecklingsarbetet och ett av underlagen för den samlade analysen i kvalitetsarbetet.

NIVÅERNA I INDIKATORN

Progressionen mellan nivåerna har för avsikt att tydliggöra hur värdegrund, omsorg, lek och lärande allt mer blir en helhet. Hur läroplanens målområden och olika arbetssätt både fördjupas och vävs allt mer samman, hur barns erfarenheter och intressen tas tillvara, hur barnens lek respekteras och berikas, samt hur både barn och föräldrar blir allt mer delaktiga. Eftersom förskolans arbete ska utgå från barnens behov och förutsättningar kommer det att innebära olika arbetssätt på samma nivå exempelvis för yngre och äldre barn.

Kvalitetsarbetet blir mellan nivåerna allt mer systematiskt och med allt tydligare koppling mellan läroplanens mål, egna utvecklingsområden samt de metoder och former för uppföljning och utvärdering som används. Dokumentationen blir allt mer av pedagogisk dokumentation genom att den används för gemensam reflektion utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden och som underlag för utvärdering. Sammanfattningsvis beskriver nivåerna en växande förståelse av uppdraget och en ökande förmåga i arbetslaget att på ett professionellt sätt ta sig an den komplexitet som förskolans uppdrag innebär.

Läroplanen beskriver vad alla arbetslag ska sträva mot att erbjuda alla barn, det som i indikatorn motsvaras av nivå 5, inte hur förskolans verksamhet ser ut om uppdraget delvis uppfylls. Nivåerna 1-4 är därmed konstruktioner för att visa på hur verksamheten kan se ut om det i olika grad inte skapas förutsättningar för barnens utveckling och lärande utifrån läroplanens uppdrag.

Nivå 1 och 2 uppfyller inte läroplanens uppdrag i tillräcklig omfattning vilket kan indikera en bristande förståelse för förskolans uppdrag samt syn på barn, kunskap och lärande. För att utveckla verksamheten ska en handlingsplan skrivas tillsammans med ledningen och ledningen bör ha beredskap för att stöda arbetslaget i det fortsatta arbetet. Nivå 3 är den nivån som behöver uppnås för att det inte ska

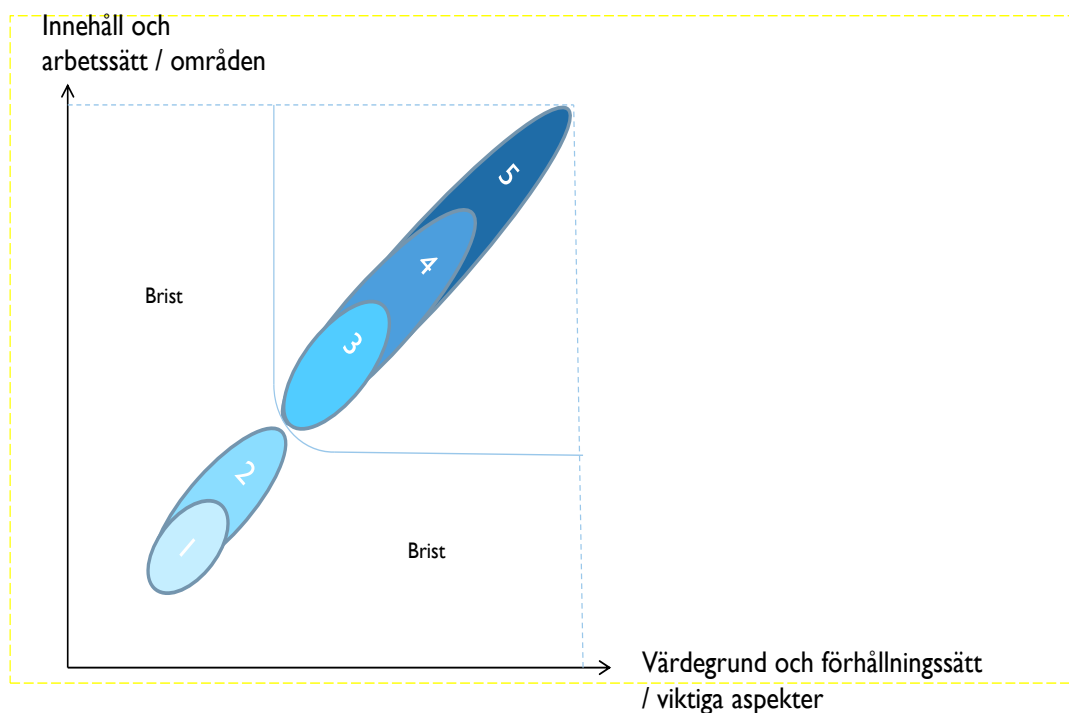
krävas en handlingsplan. För att bedöma att verksamheten inom ett område bedrivs på nivå 4 eller 5 behöver även alla krav för nivå 3 respektive 3 och 4 vara uppfyllda.

Vid bedömningen av vilken nivå arbetet bedrivs på bör arbetslaget kunna påvisa vilka underlag och belägg man har för den bedömning man gör av sin verksamhet.

För att skilja beskrivningarna av de olika nivåerna åt används så kallade nivåskiljande begrepp, kursiverade i indikatorn. Innebörden och skillnaden mellan dessa behöver diskuteras för att ge vägledning för bedömningen. Exempelvis används *vissa/till viss del*, *medvetenhet* och *information* på lägre nivåer medan högre nivåer kräver att det *genomsyrar*, *är aktivt*, *fördjupar*, *utmanar* och har ett *syfte*.

Som stöd för arbetslagets bedömning utifrån indikatorn och dess områden formuleras i stödmaterialet övergripande beskrivningar av varje nivå. Det handlar om arbetslagets förståelse av läroplanens uppdrag. Denna beskrivning bygger på att förståelsen förändras mellan de olika nivåerna och inte att förståelsen på de lägre nivåerna inkluderas i de högre. För att gå från nivå 2 till nivå 3 krävs inte bara en utveckling av den pågående verksamheten utan i första hand en annan och fördjupad förståelse för uppdraget. Förståelsen av uppdraget får konsekvenser för hur verksamheten genomförs med organisation, innehåll, arbetssätt och förhållningssätt.

Indikatorns nivåer

Denna bild är tänkt att synliggöra hur de stigande nivåerna kräver fördjupning i både det pedagogiska innehållet och processerna att arbeta med barnens lärande samt även förmågan att integrera detta med grundläggande värden och förhållningssätt. För att omsätta läroplanen måste denna helhet förstås och realiseras vilket inte skett på nivå 1 och 2

Bilden ska däremot inte tolkas som att verksamheten är statisk eller att utveckling på något enkelt sätt är linjärt. Tvärtom kommer verksamheten i olika arbetslag att variera utifrån olika förutsättningar och prioriteringar.

KVALITETSINDIKATORN I KVALITETSARBETET

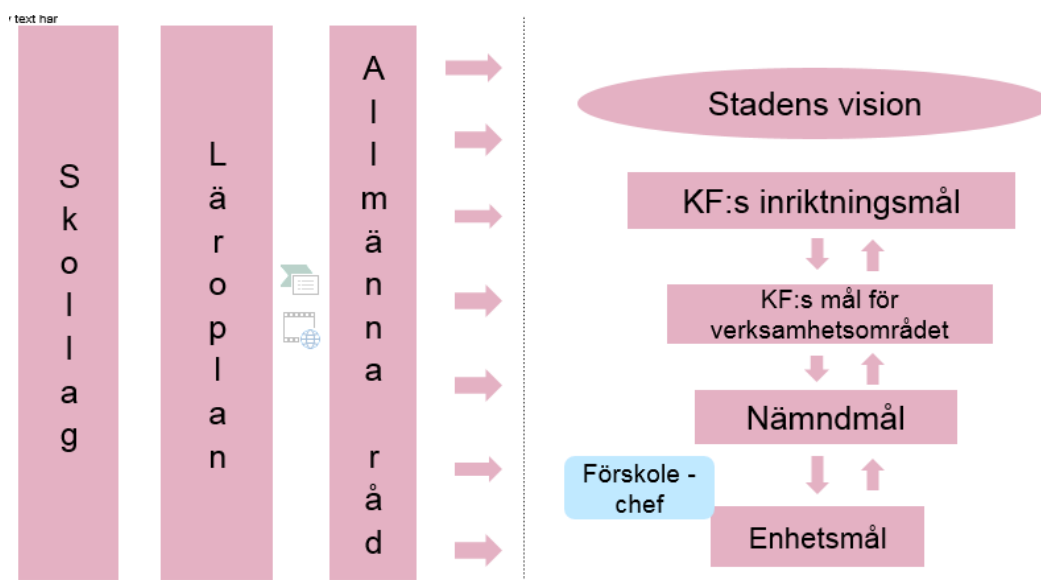
Ansvar för verksamhetens utveckling och det systematiska kvalitetsarbetet är fördelat mellan huvudmannen, förskolechefen, förskolläraren och hela arbetslaget i Skollagen och Läroplan för förskolan. Kvalitetsarbetet beskrivs även i Allmänna råd för förskola och Allmänna råd för det systematiska kvalitetsarbetet i skolväsendet. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och syftet är att målen för utbildningen nås för alla barn.

Huvudmannen, i det här fallet Stockholms stad och stadsdelsnämnden, har tillsammans med förskolechefen ansvar för att skapa förutsättningar för arbetslagen att uppnå läroplanens mål.

Förskolechefen har ett övergripande ansvar för förskolans kvalitetsarbete och i detta ingår arbetet med indikatorn. Alla i arbetslaget behöver ha en förståelse för hur det som framkommer i arbetet med självvärderingen tillsammans med andra underlag kan användas för att vara ett meningsfullt verktyg för kvalitetsarbetet.

Det är förskolechefens ansvar att i dialog med arbetslagen se till att bedömningarna av verksamheten hamnar på en nivå som på ett rimligt sätt överensstämmer med verkligheten och ge arbetslagen återkoppling på sina bedömningar. Detta för att underlaget ska vara användbart i kvalitetsarbetet.

Statlig och huvudmannastyrning och uppföljning i Stockholms stad:

All förskoleverksamhet på alla nivåer i organisationen ska utgå från skollagen och läroplanen, utöver det kan varje huvudman ta fram egna mål och prioriteringar. Förskolorna följer upp sitt arbete utifrån de nationella målen och huvudmannens mål. Oavsett vilka mål huvudmannen prioriterar ska förskolorna där det behövs ta fram utvecklingsområden för att säkerställa att arbetet bedrivs mot läroplanens mål.

Indikatorn är ett självvärderingsmaterial och ska i kvalitetsarbetet behandlas som ett sådant och som ett av underlagen för uppföljning och analys. Som underlag till utvärdering behövs även flera andra former av dokumentation som beskriver förskolans måluppfyllelse, föräldrars och barns synpunkter och gärna bedömningar av utomstående.

Självvärderingen är tänkt att bidra till en överblick över hur arbetet fungerar utifrån läroplanen i sin helhet, detta blir då ett komplement till uppföljningen av de redan formulerade prioriterade enhetsmålen. Resultatet av värderingen ger en

nulägesbeskrivning av hur arbetslaget bedömer att arbetet fungerar vid det tillfället, detta behöver följas av en analys kring vad som bidragit till ett välfungerande arbete och vad som hindrar en högre bedömning.

Dessa underlag utgör tillsammans med en beskrivning av verksamhetens strukturella förutsättningar (lokaler, utemiljö, barngrupper, personal, stöd, fortbildning, organisation, planeringstid, utrustning, IT-möjligheter mm) grunden för diskussion och analys kring verksamhetens resultat utifrån uppdraget i stort och utifrån konkreta mål. Detta leder fram till kommande utvecklingsområden med målbeskrivningar, förväntade resultat med förändrade arbetssätt och/eller kompetensutvecklingsinsatser.

Det kan ibland vara nödvändigt och önskvärt att långsiktigt fokusera på att utveckla ett speciellt område eller arbetssätt i syfte att utveckla verksamheten som helhet. Detta förutsätter dock att arbetet på övriga områden bedrivs med en godtagbar kvalitet.

När utvecklingsområden genom en sådan samlad analys identifierats bör en planering göras för när och hur utvecklingsinsatser ska genomföras. Insatser som inbegriper strukturella faktorer som exempelvis kompetensutveckling och komplettering av material/utrustning behöver lyftas till ledningsnivå.

BESKRIVNING AV ARBETSLAGETS FÖRSTÅELSE AV UPPDRAGET OCH VANLIGA KONSEKVENSER

Nivå I

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Verksamhetens huvudsakliga syfte anses vara **tillsyn**. **Barn** ses som passiva och i stort behov av stöd och trygghet. **Kunskap** ses inte som prioriterat, anses bara finnas hos de vuxna och består av det finns ett rätt eller fel svar. Det situationer som organiseras för lärande innebär i huvudsak i situationer där barnet är passivt och tar till sig kunskap från vuxna. Fokus riktas på barns individuella brister.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn anses enbart för sin egen skull klara av ett begränsat inflytande och då i enkla praktiska situationer. Värdegrunden behöver inte diskuteras eller formuleras. Barnens behov, åsikter och känslor ses som försvårande faktorer för verksamheten.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna anses behöva få viss information om den dagliga verksamheten och om sitt barn, allt annat som rör förskolans verksamhet är enbart personalens angelägenhet. Föräldrars åsikter och olikheter ses som försvårande faktorer för verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Arbetslaget har på ett omedvetet sätt delat in verksamheten i olika aktiviteter som sker på bestämda tider, med ett förutbestämt innehåll och utan inbördes påverkan. Aktiviteterna är till stora delar likadana år efter år och påverkas främst av de vuxnas intressen. De vuxna är aktiva vid vissa tillfällen och försöker förmedla kunskap till en inaktiv barngrupp. Barnens enskilda behov, erfarenheter, åsikter, känslor och intressen påverkar inte planeringen. Föräldrar förväntas lämna och hämta sina barn på för verksamheten passande tider men i övrigt inte vara delaktiga. Mindre professionella relationer kan förekomma mellan föräldrar och personal.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamhetens dokument beskriver det som görs i form av aktivitetsbeskrivningar som i huvudsak ser likadana ut för varje år. Uppföljningsunderlag saknas och utvärdering sker muntligt genom att konstatera om planerade aktiviteter genomförts eller inte.

Läroplanen är känd men används inte för att planera verksamheten, denna nivå uppfyller därmed inte läroplanen. Här är det förskolechefens, och huvudmannens, ansvar att ta fram en handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas så att läroplanen uppfylls.

Nivå 2

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Omsorg anses vara överordnat **lärandet**. **Kunskap** har ett i huvudsak förutbestämt innehåll som ska förmedlas från de vuxna till barnen, **barnen** kan vara aktiva men främst i den fria leken.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn bör ha visst inflytande i praktiska situationer. Värdegrundsfrågor bör diskuteras men behöver inte formuleras så att de kan omsättas i verksamheten förutom i vissa gemensamma regler. Barnens olika behov, åsikter och känslor kan påverka enskilda situationer men bör inte påverka verksamhetens organisation utan man ska göra lika för alla.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna bör få information om sitt barn och den dagliga verksamheten samt viss praktisk information om hur verksamheten är upplagd. Deras åsikter bör till viss del efterfrågas men i huvudsak kring praktiska frågor kring det enskilda barnet.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Arbetslaget har på ett oreflekterat sätt delat in verksamheten i olika aktiviteter som sker på bestämda tider, med ett innehåll som till stora delar är förutbestämt och saknar samband. Barnen får vissa möjligheter till fri lek. Aktiviteterna är till stora delar likadana år efter år. Det är de vuxna som är de mest aktiva och försöker förmedla kunskap till en i huvudsak inaktiv barngrupp. Barnens enskilda behov, erfarenheter, åsikter, känslor och intressen påverkar bara i liten utsträckning verksamheten. Föräldrarnas åsikter efterfrågas inom begränsade områden som i förväg bestäms av personalen.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamhetens dokument i huvudsak beskriver aktiviteter och arbetssätt på områden som är centrala för verksamheten och som till stora delar ser likadana ut för varje år. För uppföljning används foton, vissa anteckningar från olika interna möten och även minnesbilder från möten och samtal med föräldrar. Utvärderingen beskriver i berättande form om aktiviteter och arbetssätt fungerat som förväntat.

Läroplanen är känd och ligger till viss del som grund för att planera verksamheten, denna nivå uppfyller därmed inte läroplanen i tillräcklig utsträckning. Här är det förskolechefens ansvar att ta fram en handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas så att läroplanen uppfylls.

Nivå 3

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Omsorg och **lärande** anses höra samman. **Kunskap** anses finnas i olika former; fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Dessa bör hänga samman på ett meningsfullt sätt och leken bidrar till detta. **Barn** kan lära på olika sätt även om barnen i huvudsak återskapar kunskap. Barns tankar och erfarenheter bör till viss del ligga till grund för verksamheten och i flera sammanhang förväntas barnen vara aktiva.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha inflytande i praktiska situationer och delvis över innehållet i verksamheten. Värdegrundsfrågor utifrån läroplan och barnkonvention anses som viktiga och ska formuleras så att de på ett medvetet sätt omsätts i arbete med barnen. Alla barn ska få möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar och så långt som möjligt vara inkluderade i verksamheten. Barnens behov, åsikter och känslor ska bekräftas.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Pedagogerna har ett ansvar för kommunikation och samverkan med hemmet. Föräldrarna bör få information på olika sätt om sitt barn och om hur verksamheten är upplagd. Föräldrars åsikter bör efterfrågas på olika sätt och i olika forum för att till viss del användas vid utveckling av verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens olika områden och har en medveten organisation. Personalen har kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt. Arbetet sker till viss del med ett temainriktat arbetssätt. Barnens lek respekteras och berikas av den övriga verksamheten. Barnens enskilda behov, erfarenheter, åsikter, känslor och intressen påverkar i viss mån verksamheten. Barnen har möjlighet att vara aktiva i sitt lärande och får möjlighet att lära tillsammans. Arbetslaget har ett professionellt förhållningssätt och gott bemötande till föräldrarna som informeras om verksamhetens innehåll och deras åsikter beaktas.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamheten genom en analys av sin måluppfyllelse identifierar sina utvecklingsområden. Utifrån dessa tas utvecklingsinsatser fram och förväntade effekter formuleras. Det finns en systematik för när planering, uppföljning och utvärdering sker och till viss del vem som ansvarar för vad. Underlag för uppföljningen består av viss dokumentation från verksamheten samt barns och föräldrars synpunkter, även resultat från föräldraenkät används som underlag. Barnkonsekvensanalys genomförs vid större förändringar av verksamheten. Utvärderingen riktas mot utvalda områden och prioriterade utvecklingsinsatser.

Läroplanen är underlag för planeringen av verksamheten, denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag på ett grundläggande sätt.

Nivå 4

Liksom i kvalitetsindikatorn kan det finnas positiva inslag på nivå 3 som inte upprepas här.

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Lärande och omsorg ska bilda en helhet. **Kunskap** anses finnas i olika former där även kreativitet ingår och barn kan lära på olika sätt där även grupplärande bör förekomma. **Barnen** ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och kan delvis skapa ny kunskap. Barns tankar, erfarenheter och intressen ska till stor del ligga till grund för verksamhetens innehåll. Leken har stor betydelse för barnens utveckling och lärande. Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar på ett sätt som inkluderar alla barn i verksamheten.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha reellt inflytande i praktiska situationer och över innehållet i verksamheten. Värdegrundsfrågor utifrån läroplan och barnkonvention anses som viktiga och ska formuleras så att de på ett aktivt och genomtänkt sätt omsätts i arbetet med barnen. Barnens behov, åsikter och känslor bekräftas samt bemöts med nyfikenhet och respekt.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Pedagogerna har ett ansvar för kommunikation, samverkan och delaktighet med hemmet. Föräldrarna ska få information på olika sätt om sitt barn, hur verksamheten är upplagd och syftet med detta. Föräldrars åsikter bör efterfrågas på olika sätt och i olika forum för att användas vid planering och utveckling av verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens olika områden och dessa både integreras och fördjupas. Barnens lek bidrar till verksamheten som helhet. Personalen har goda kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt. Arbetet är organiserat på ett medvetet sätt och sker med ett i huvudsak utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnens enskilda behov, erfarenheter, åsikter, känslor och intressen påverkar i hög grad verksamheten. Barnen förväntas

vara aktiva och samverka med varandra i sitt lärande. Arbetslaget bjuder in föräldrarna i verksamheten. De informeras om verksamhetens syfte och innehåll, deras åsikter efterfrågas och används.

Kvalitetsarbetet innebär även att uppföljningsbara mål formuleras för identifierade utvecklingsområden och förväntade effekter tas fram för utvecklingsinsatserna. Förskolan formulerar utgångsläget och bestämmer i förväg vilka former för uppföljning som ska användas på ett systematiskt sätt. Arbetet har tydliga rutiner och ansvarsfördelning. Även den pedagogiska dokumentationen utgör ett användbart uppföljningsunderlag för utvärderingen och både barn och föräldrar är till viss del delaktiga i såväl uppföljning som utvärdering.

Läroplanen används aktivt som underlag för verksamheten, denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag och delvis de bakomliggande intentionerna samt stadens prioriteringar.

Nivå 5

Liksom i kvalitetsindikatorn kan det finnas positiva inslag på nivå 3 och 4 som inte upprepas här.

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Lärande och omsorg tillsammans med värdegrundsfrågor bildar en helhet. **Kunskap** anses finnas i många olika former och barn kan lära på olika sätt där kunskapsåterskapande och kunskapskapande balanseras på ett för barnen meningsfullt sätt. **Barnen** ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande, de utmanas medvetet i sin lärande process.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha ett reellt inflytande i praktiska situationer och över såväl innehåll, upplägg och organisation av verksamheten. Värdegrundsfrågor utifrån läroplanen och barnkonventionen ska genomsyra och utifrån en medveten intersektionell analys ligga till grund för verksamhetens arbetssätt och förhållningssätt. Barnens behov, åsikter och känslor bekräftas och bemöts med respekt och nyfikenhet som att utmanar de organisatoriska förutsättningarna.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna ses som en naturlig del av förskolans verksamhet och det är pedagogerna som har ansvar för god kommunikation, samverkan och delaktighet med hemmet. Föräldrars åsikter ska efterfrågas. Former för information och samverkan om verksamhetens syfte, planering och om det enskilda barnet ska utformas så att det möjliggör för alla föräldrars delaktighet och användas vid planering och utveckling av verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens samtliga områden och utgår från medvetna teoretiska ställningstaganden baserat på aktuell forskning. barnens lärande respekteras och utmanas. Barnens lek är en integrerad del i verksamheten.

Organisatoriska förutsättningar är ett verktyg som kan förändras för att uppnå olika processer och mål. Personalen har mycket goda kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt som bottnar i en intersektionell analys. Detta utvecklas genom ett reflekterande förhållningssätt utifrån verksamhetens behov. Arbetet sker i huvudsak med ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnens enskilda behov, erfarenheter, åsikter, känslor och intressen genomsyrar verksamheten. Barnen är aktiva i sitt lärande och lär tillsammans. Föräldrarna är, utifrån sin roll, delaktiga i verksamhetens alla delar.

Kvalitetsarbetet utgår ifrån läroplanens ställningstaganden och aktuell vetenskaplig grund att det som ska följas upp, utvärderas och utvecklas är verksamhetens förmåga att skapa förutsättningar för alla barns utveckling och lärande. Olika former av underlag med olika perspektiv som föräldraenkät, barnintervjuer, självvärdering och ibland bedömning av utomstående används systematiskt och medvetet i en samlad utvärdering av verksamheten. Kvalitetsarbetet dokumenteras och pedagogisk dokumentation används som ett underlag för att beskriva hur barnens läroprocesser lett till ett förändrat kunnande. Utvecklingsområden, och kommande utvecklingsinsatser med förväntade effekter formuleras efter analys av verksamhetens resultat och av variationer i dessa. Detta genererar även uppföljningsbara mål med kriterier för bedömning av måluppfyllelse och/eller kompetensutvecklingsinsatser. Barn och föräldrar är utifrån sina förutsättningar och roller delaktiga i hela processen.

Läroplanen ses som en helhet och används medvetet och aktivt som underlag för planering verksamhetens innehåll. Denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag och de bakomliggande intentionerna.

Föredöme/gott exempel

Arbetslagets tänkande om förskolans uppdrag

Förskolans uppdrag ses som en helhet där verksamheten behöver utmanas och utvecklas genom kritisk granskning av praktiken kopplat till forskning och pedagogiska teorier. Samtliga inblandade ska vara delaktiga i detta arbete och förskolan behöver även utomstående samarbetspartners från Universitet och högskolor för att åstadkomma detta.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolan är en lärande organisation där personal, barn och föräldrar tillsammans med det omgivande samhället och olika samarbetspartners fördjupar och vidareutvecklar uppdraget, innehållet och arbetssätten. Personalens kontinuerliga kompetensutveckling och anknytning till forskning är viktiga förutsättningar.

Vetenskapliga teorier, forskning och omvärldsbevakning är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och dess utveckling. Även de metoder som används för uppföljning och utvärdering granskas och utvecklas för att vara ändamålsenliga

utifrån de syften som är aktuella. Detta bidrar till att kvaliteten i verksamhetens samtliga processer utvecklas.

Läroplanen ställs i relation till den egna praktiken och ny forskning, därmed skapas ny kunskap som kan användas för att utveckla förskolans uppdrag.